

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

A6-0025/2009

27.1.2009

MIETINTÖ

valaanpyyntiin liittyvistä yhteisön toimista
(2008/2101(INI))

Kalatalousvaliokunta

Esittelijä: Elspeth Attwooll

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	7
YMPÄRISTÖN, KANSANTERVEYDEN JA ELINTARVIKKEIDEN TURVALLISUUDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO	9
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	12

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

valaanpyyntiin liittyvistä yhteisön toimista (2008/2101(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon vuonna 1946 allekirjoitetun valaanpyyntiä sääntelevän kansainvälisen yleissopimuksen ja kansainvälisen valaanpyyntikomission (IWC) perustamisen,
- ottaa huomioon kansainvälisen valaanpyyntikomission kaupallista valaanpyyntiä koskevan sopimuksen, jolla pyynti rajoitetaan nollaan ("moratorio") ja joka tuli voimaan 1986,
- ottaa huomioon Maailman luonnonsuojeluliiton (IUCN) kokoaman uhanalaisten lajien punaisen listan vuoden 2008 päivityksessä valaista esitetyt tiedot,
- ottaa huomioon Barcelonassa 5.–14. lokakuuta 2008 pidetyn Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton kokouksen,
- ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 37 ja 175 artiklan,
- ottaa huomioon 19. joulukuuta 2007 päivätyn komission tiedonannon valaanpyyntiin liittyvistä yhteisön toimista (KOM(2007)0823),
- ottaa huomioon 5. kesäkuuta 2008 hyväksytyn neuvoston päätöksen valaanpyyntiä koskevaksi yhteisön kannaksi¹,
- ottaa huomioon IWC:n tulevaisuutta käsittelevän pienen työryhmän (jäljempänä "työryhmä"), joka perustettiin kesäkuussa 2008 IWC:n 60. vuosikokouksessa Santiagossa Chilessä,
- ottaa huomioon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21. toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontotyyppidirektiivi)²,
- ottaa huomioon vuonna 1997 tehdyn Amsterdamin sopimuksen, jolla muutetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen eläinten suojelua ja hyvinvointia koskevaa pöytäkirjaa³,
- ottaa huomioon, että uhanalaisten villieläin- ja kasvilajien kansainvälistä kauppaa koskevalla yleissopimuksella (CITES) on kielletty kaikista suurista valaslajeista valmistettujen tuotteiden kansainvälinen kauppa ja että EU on pannut kiellon täytäntöön,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,

¹Neuvoston päätös kansainvälisen valaanpyyntikomission (IWC) vuonna 2008 pidettävässä 60. kokouksessa Euroopan yhteisön puolesta omaksuttavasta kannasta ehdotuksiin valaanpyynnin säätelyä koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (ICRW) säännöstöön tehtäviksi muutoksiksi (neuvoston asiakirja nro 9818/08).

² EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7.

³ EYVL L 340, 10.11.1997, s. 110.

- ottaa huomioon kalatalousvaliokunnan mietinnön sekä ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan lausunnon (A6-0025/2009),
- A. katsoo, että päätavoitteena on oltava biologisen monimuotoisuuden, myös lajien suojelu,
- B. katsoo, että eläinten hyvinvointi on otettava aina huomioon,
- C. toteaa, että kyse on kuitenkin myös elintarvikehuollon turvaamisesta erityisesti yhteisössä, jotka ovat perinteisesti harjoittaneet valaanpyyntiä,
- D. ottaa huomioon, että kaikkien valaslajien "tahallinen häiritseminen, kiinniotto ja tappaminen" yhteisön vesillä on kielletty luontotyypidirektiivillä,
- E. ottaa huomioon, että lähes joka neljännen valaslajin katsotaan nykyään olevan vaarassa ja että yhdeksän lajia on luokiteltu joko uhanalaiseksi tai erittäin uhanalaiseksi ja että useiden lajien ja populaatioiden tila on epäselvä,
- F. toteaa, että vaikka jotkut valaspopulaatiot ovat elpyneet jossakin määrin moratorion käyttöönoton jälkeen, toiset eivät, ja niiden kykyä sopeutua muuttuviin ilmasto-olosuhteisiin ei tiedetä,
- G. toteaa, että moratorion oli alun perin tarkoitus kestää vain niin kauan kunnes saadaan luotua asianmukainen hallinnointijärjestelmä ja jotta harventuneille kannoille voitaisiin antaa riittävästi aikaa toipua,
- H. ottaa huomioon, että kaikki IWC-jäsenet eivät hyväksy moratoriota,
- I. ottaa huomioon, että moratorio ei koske valaiden tappamista tieteellisiin tarkoituksiin,
- J. toteaa, että valaita on moratorion käyttöönoton jälkeen tapettu erikoisluvalla itse asiassa entistä enemmän,
- K. toteaa, että IWC (yli 30 päätöslauselmassa) ja joukko kansalaisjärjestöjä ja muita elimiä ovat esittäneet vakavan huolensa, että nykyinen valaanpyynnin erikoislupa on "kaupallista valaanpyyntiä koskevan moratorion hengen vastainen" (IWC 2003-2); katsoo, että tällaisesta valaanpyynnistä saatua lihaa ei pitäisi käyttää kaupallisiin tarkoituksiin,
- L. katsoo, että viimeaikaisista parannuksista huolimatta valaiden tappamismenetelmät eivät edelleenkään täytä haluttuja normeja,
- M. toteaa, että valaiden uhkana ei ole vain valaanpyynti, vaan uhkia ovat myös ilmastonmuutos, merten saastuminen, laivaliikenne, pyyntivälineet, kaikuluotaimet ja muut,
- N. ottaa huomioon, että edellä mainittu neuvoston päätös perustuu pelkästään EY:n perustamissopimuksen 175 artiklaan, ja siinä viitataan ainoastaan edellä mainittuun, kesäkuussa 2008 Santiagossa Chilessä pidettyyn IWC-kokoukseen,
- 1. pitää erittäin tervetulleena valaanpyyntiin liittyvistä yhteisön toimista annettua edellä mainittua komission tiedonantoa, joka hyväksyttiin määräenemmistöllä neuvostossa ja

tukee kaupallista valaanpyyntiä koskevan yleisen moratorion ja valastuotteiden kansainvälistä kauppaa koskevan kiellon säilyttämistä; pyrkii lopettamaan "tieteellisen valaanpyynnin" ja kannattaa merkittävien valtameri- ja merialueiden nimeämistä valaiden suojelualueiksi, joilla kaikenlainen valaanpyynti on kielletty toistaiseksi;

2. kehottaa neuvostoa hyväksymään uuden yhteisen kannan EY:n perustamissopimuksen 37 ja 175 artiklan perusteella,
3. katsoo, että valaiden ja muiden valaansukuisten eläinten suojele riippuu loppujen lopuksi siitä, että kehitetään toimenpiteitä, joista tehdään riittävän kattava sopimus, joka pannaan tehokkaasti täytäntöön;
4. kehottaa neuvostoa, komissiota ja työryhmään osallistuvia jäsenvaltioita pyrkimään tällaisen sopimuksen aikaansaamiseen;
5. katsoo, että työryhmässä käytävien keskustelujen olisi oltava mahdollisimman avoimia;
6. toivoo, että työryhmä käsittelee valaiden tappamista tieteellisiin tarkoituksiin, jotta siitä päästäisiin eroon;
7. hyväksyy rajoitetun valaanpyynnin sitä perinteisesti harjoittavien toimesta toimeentulon turvaamiseksi, mutta korostaa, että on tutkittava tieteellisesti inhimillisiä tappamismenetelmiä ja niiden käyttöä;
8. kehottaa harjoittamaan tällaista pyyntiä vain selkein kiintiöin, jotka perustuvat IWC:n tiedekomitealta saatuun näyttöön, valvomaan sitä tarkasti ja pitämään siitä täydellisesti kirjaa ja ilmoittamaan siitä IWC:lle;
9. kehottaa myös perustamaan eri puolille maailmaa sopiviin paikkoihin lisää suojeltuja merialueita, joissa valaat saavat erityissuojelua;
10. huomauttaa, että EU:n luontotyyppidirektiivissä, jossa määritellään valaita (ja delfiinejä) koskeva yhteisön kanta, ei sallittaisi kaupallisen valaanpyynnin jatkamista minkään valaskannan osalta EU:n vesillä;
11. kiinnittää huomiota tarpeeseen käyttää entistä valikoivampia pyydyksiä, jotta vältetään muista lajeista, etenkin valaista, muodostuvat sivusaaliit;
12. katsoo, että kaupallisen valaanpyynnin murheellinen historia sekä valaskantoihin nykyisin kohdistuvat lukuisat uhkat (mukaan luettuina muun muassa tahattomat saaliit kalastustoiminnassa, yhteentörmäykset alusten kanssa, maailmanlaajuinen ilmastonmuutos ja valtameren melusaaste) tarkoittavat, että EU:n on kansainvälisillä foorumeilla koordinoitusti ja johdonmukaisesti edistettävä valaiden suojele mahdollisimman korkeaa tasoa maailmanlaajuisesti;
13. kehottaa lisäksi torjumaan tällaisten suojeltujen alueiden ulkopuolella ilmastonmuutoksen, merten saastumisen, laivaliikenteen, pyyntivälineiden, ihmisten aiheuttamien valtameren äänten (kaikuluotain, seismiset tutkimukset ja alusten melu mukaan luettuina) ja muiden tekijöiden valaseläinpopulaatioille aiheuttamia uhkia;

14. katsoo, että komission olisi maailmanlaajuisia toimia odoteltaessa esitettävä uusia ehdotuksia tällaisten uhkien torjumiseksi yhteisön vesillä ja yhteisön alusten osalta;
15. katsoo, että komission olisi määriteltävä "valaiden tarkkailua" koskeva tarkistettu sääntelykehys, jolla puolustetaan taloudellisia ja sosiaalisia etuja tätä toimintaa harjoittavilla rannikkoalueilla niiden viimeaikainen kehitys huomioon ottaen;
16. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, kansainväliselle valaanpyyntikomissiolle, alueellisille neuvoa-antaville toimikunnille, neuvoa-antavalle kalatalous- ja vesiviljelykomitealle ja alueellisille kalastuksenhoitojärjestöille, joiden jäsen Euroopan unioni on.

PERUSTELUT

Kansainvälinen valaanpyyntikomissio (IWC) perustettiin 1946 tehdyllä valaanpyynnin sääntelyä koskevalla kansainvälisellä yleissopimuksella. EU:n 27 jäsenvaltiosta 20 on valaanpyyntikomission osapuolia.

Lajeihin kohdistuvien uhkatekijöiden takia kaupalliselle valaanpyynnille asetettiin 1982 moratorio, joka tuli voimaan 1986. Sitä oli tarkoitus soveltaa, kunnes saadaan sovittua uudistetuista valaskantojen hoitomenetelmistä, joiden nojalla vahvistettaisiin tieteellisiin tietoihin perustuvat pyyntimäärät.

Menetelmistä päästiin sopimukseen 1994, mutta uudistettu valaskantojen hoito-ohjelma (Revised Management Scheme, RMS) ei ole vielä käytössä. Kesäkuussa 2008 Santiagossa Chilessä pitämässään kokouksessa IWC asetti työryhmän viemään asiaa eteenpäin.

Ennen Chilen kokousta neuvosto hyväksyi määräänemmistöllä yhteisen kannan kokousta varten. Siinä kannatetaan moratorion säilyttämistä, vastustetaan ehdotuksia uusista valaanpyynnin muodoista, paitsi jos kyseiset ehdotukset takaisivat merkittäviä parannuksia valaiden säilymiseen pitkällä aikavälillä ja jos niillä saatettaisiin IWC:n jäsenvaltioiden harjoittama valaanpyynti kokonaisuudessaan IWC:n valvontaan, sekä tuetaan ehdotuksia, joiden tavoitteena on lopettaa IWC:n valvonnan ulkopuolella oleva "tieteellinen valaanpyynti", ehdotuksia valaiden suojelun alueiden perustamisesta sekä ehdotuksia alkuperäisväestön valaanpyynnin hallinnasta tietyin edellytyksin.

Valaanpyynnistä ollaan monta mieltä. On syytä muistaa, että moratoriota sovelletaan vain kaupalliseen valaanpyyntiin. Alkuperäisväestön valaanpyyntiä koskevan poikkeuksen ohella tieteellistä tutkimusta voidaan tehdä erikoisluvilla, joita myöntävät tutkimusta suorittavat maat. Lisäksi on todettava, etteivät kaikki IWC:n jäsenvaltiot ole hyväksyneet moratoriota, joten kaupallista valaanpyyntiä harjoitetaan edelleen.

Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton hiljattain julkistaman tutkimuksen mukaan lähes joka neljäs valaslaji on vaarassa ja yhdeksän lajia on luokiteltu joko uhanalaiseksi tai erittäin uhanalaiseksi. Moratorion käyttöönoton jälkeen on havaittu tilanteen parantuneen tiettyjen lajien, varsinkin isojen valaiden populaatioiden osalta.

Samalla näyttää, että valaita on moratorion käyttöönoton jälkeen tapettu itse asiassa entistä enemmän. Väitetään myös, että kaupallisessa käytössä oleva valaanliha on "tieteellisen valaanpyynnin" sivutuotetta.

Valaita uhkaavat myös laivaliikenne, pyyntivälineet, ilmastonmuutos, kaikuluotaimet ja muut vaarat, kuten merien saastuminen.

Siksi on tärkeää, että valaiden tilanteesta ja valaanpyynnistä käydään laajapohjaista keskustelua ja että sovelletaan sääntöjä, jotka kaikki IWC:n jäsenvaltiot voivat hyväksyä. Ellei toimita näin, valaiden säilyminen on uhattuna sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Toivottavaa olisi, että neuvoston tulevissa päätöksissä omaksuttaisiin riittävän kattava ja sellainen lähestymistapa, että se auttaisi yhteisymmärryksen aikaansaamisessa.

Vaikka valaiden tahallinen häiritseminen, kiinniotto ja tappaminen yhteisön vesillä on kielletty luontotyypidirektiivillä, valaita uhkaavat monet muut vaarat. Ja vaikka pyyntivälineiden osalta on jo toteutettu toimenpiteitä, olisi hyvä, jos komissio voisi esittää uusia ehdotuksia, joiden tarkoituksena olisi vähentää tällaisia vaaroja ja, mikäli mahdollista, eliminoida ne täysin.

11.11.2008

YMPÄRISTÖN, KANSANTERVEYDEN JA ELINTARVIKKEIDEN TURVALLISUUDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

kalatalousvaliokunnalle

valaanpyyntiin liittyvistä yhteisön toimista
(2008/2101(INI))

Valmistelija: Carl Schlyter

EHDOTUKSET

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kalatalousvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. pitää erittäin myönteisinä valaanpyyntiin liittyvistä yhteisön toimista 19. joulukuuta 2007 annettua komission tiedonantoa (KOM(2007)0823) ja neuvoston 5. kesäkuuta 2008 määränemmistöllä hyväksymää kantaa valaanpyynnistä¹; kannattaa kaupalliselle valaanpyynnille asetetun maailmanlaajuisen moratorion säilyttämistä ja valastuotteiden kansainvälisen kaupan kieltämistä; pyrkii lopettamaan "tieteellisen valaanpyynnin" ja kannattaa merkittävien valtameri- ja merialueiden nimeämistä valaiden suojelualueiksi, joilla kaikenlainen valaanpyynti on kielletty toistaiseksi;
2. katsoo, että kaupallisen valaanpyynnin murheellinen historia sekä valaskantoihin nykyisin kohdistuvat lukuisat uhkat (mukaan luettuina muun muassa tahattomat saaliit kalastustoiminnassa, yhteentörmäykset alusten kanssa, maailmanlaajuinen ilmastonmuutos ja valtamerien melusaaste) tarkoittavat, että EU:n on kansainvälisillä foorumeilla koordinoitusti ja johdonmukaisesti edistettävä valaiden suojelun mahdollisimman korkeaa tasoa maailmanlaajuisesti;
3. huomauttaa, että EU:n luontotyyppidirektiivissä², jossa määritellään valaita (ja delfiinejä)

¹ Neuvoston päätös kansainvälisen valaanpyyntikomission (IWC) vuonna 2008 pidettävässä 60. kokouksessa Euroopan yhteisön puolesta omaksuttavasta kannasta ehdotuksiin valaanpyynnin säätelyä koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (ICRW) säännöstöön tehtäviksi muutoksiksi (neuvoston asiakirja nro 9818/08).

² Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21. toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

koskeva yhteisön kanta, ei sallittaisi kaupallisen valaanpyynnin jatkamista minkään valaskannan osalta EU:n vesillä;

4. katsoo, että kansainvälisen valaanpyyntikomission (IWC) olisi sallittava valaanpyynti yksinomaan toimentulotarpeisiin, kunhan se ei muodosta uhkaa asianomaisen kannan suojeleusalueelle, saaliit pysyvät todennettujen ja tunnustettujen toimeentulotarpeiden rajoissa eikä nykyisin hyväksytyjen määrien kasvua hyväksytä tapettujen valaiden tai muiden pyydettyjen lajien osalta;
5. toteaa valaiden olevan tuntemiskykyisiä eläimiä, joille saattaa koitua valaanpyyntioperaatioissa suurta ja pitkittynyttä kärsimystä; katsoo, että eläinten hyvinvointiin liittyvistä syistä on ehdottomasti säilytettävä valaanpyynnille asetettu maailmanlaajuinen moratorio, ja kannattaa ehdotuksia, joiden tavoitteena on korostaa inhimillisiä näkökohtia ja eläinsuojelunäkökohtia alkuperäisväestön valaanpyynnin valvonnassa;
6. kehottaa jäsenvaltioita vastustamaan IWC:n tulevaisuudesta käytävässä neuvotteluprosessissa kaikkia ehdotuksia, joilla pyritään jotenkin oikeuttamaan valaanpyyntiä, olipa se tieteellistä, kaupallista, rannikkovalaanpyyntiä tai muuta valaanpyyntiä, tai sallimaan valastuotteiden kansainvälinen kauppa;
7. kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole liittyneet kansainväliseen valaanpyyntikomissioon, liittymään siihen ja tukemaan toimia, joilla on tarkoitus varmistaa valaiden täydellinen suojeleminen.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	5.11.2008
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 47 -: 0 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Adamos Adamou, Georgs Andrejevs, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Johannes Blokland, John Bowis, Frieda Brepoels, Hiltrud Breyer, Martin Callanan, Dorette Corbey, Magor Imre Csibi, Avril Doyle, Mojca Drčar Murko, Edite Estrela, Anne Ferreira, Matthias Groote, Satu Hassi, Jens Holm, Caroline Jackson, Dan Jørgensen, Christa Klafß, Urszula Krupa, Marios Matsakis, Linda McAvan, Roberto Musacchio, Riitta Myller, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Vittorio Prodi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Amalia Sartori, Carl Schlyter, Richard Seeber, Bogusław Sonik, María Sornosa Martínez, Antonios Trakatellis, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Glenis Willmott
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Bairbre de Brún, Christofer Fjellner, Anne Laperrouze, Johannes Lebech, Caroline Lucas, Andres Tarand, Lambert van Nistelrooij

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	21.1.2009
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 23 -: 2 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Elspeth Attwooll, Marie-Hélène Aubert, Iles Braghetto, Niels Busk, Luis Manuel Capoulas Santos, Paulo Casaca, Zdzisław Kazimierz Chmielewski, Avril Doyle, Emanuel Jardim Fernandes, Carmen Fraga Estévez, Ioannis Gklavakis, Pedro Guerreiro, Daniel Hannan, Heinz Kindermann, Rosa Miguélez Ramos, Marianne Mikko, Philippe Morillon, Seán Ó Neachtain, Struan Stevenson, Catherine Stihler, Margie Sudre, Daniel Varela Suanzes-Carpegna, Cornelis Visser
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Eleonora Lo Curto, Raúl Romeva i Rueda, Kathy Sinnott, Thomas Wise